

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงาน บรรยากาศองค์การ ความผูกพันต่อองค์การ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน บรรยากาศองค์การ ความผูกพันต่อองค์การ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของ บริษัท เมืองโบราณ จำกัด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ ในการจัดทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากเอกสารและแนวความคิดทฤษฎีของนักวิชาการต่างๆ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางประกอบในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานประจำ บริษัท เมืองโบราณ จำกัด ประกอบด้วย พนักงานระดับบริหารและพนักงานระดับปฏิบัติการตามหน่วยงานต่างๆ จำนวนพนักงานทั้งหมด 677 คน (ฝ่ายบุคคล บริษัท เมืองโบราณ จำกัด : 2558)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานประจำของพนักงาน บริษัท เมืองโบราณ จำกัด คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากรโดยใช้ การคำนวณของ Yamane (กัลยา : 2550)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 e = ค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ซึ่งกำหนดให้เท่ากับ .05

แทนค่า $n = \frac{677}{1+ (677 \times (0.05)^2)}$

$$n = 251 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ขั้นแรกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเชิงชั้น (stratified random sampling) โดยมีวิธีคำนวณตามสูตรดังนี้

$$\text{ตัวอย่างพนักงานแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนพนักงานแต่ละกลุ่ม} \times \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนพนักงานทั้งหมด}}$$

โดยสุ่มแบบสัดส่วน แทนค่าตามสูตรจะได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ฝ่ายบริหาร	42	16
ฝ่ายสำนักงาน	80	30
ฝ่ายบริการการศึกษา	25	9
ฝ่ายกิจการเพื่อสังคม	25	9
ฝ่ายวิศวกรรม	74	27
ฝ่ายสวนและแม่บ้าน	92	34
ฝ่ายศิลปกรรม	64	24
ฝ่ายโครงสร้างและสถาปัตยกรรม	89	33
ฝ่ายสิ่งแวดล้อม	29	11
ฝ่ายสนับสนุนและบริการ	13	5
ฝ่ายจัดจำหน่ายของที่ระลึก	41	15
ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม	70	26
ฝ่ายรักษาความปลอดภัย	33	12
รวม	677	251

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามในการวิจัยแบ่งคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Checklist) ประกอบด้วยคำถามจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อายุงาน สภาพภาพ รายได้ การศึกษา ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัยความปลอดภัยในการทำงาน ความเหมาะสมของคำตอบแทนและสวัสดิการ โอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถ โอกาสเติบโตในสายอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกันสิทธิของพนักงานสมดุลเวลาทำงานและเวลาดำเนินชีวิตด้านอื่นซึ่งเป็น

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการคำนึงถึงผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร อำนาจและอิทธิพลในองค์กร เทคนิควิทยาการที่ใช้ในองค์กรและแรงจูงใจซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความผูกพันด้านจิตใจ ความผูกพันด้านการคงอยู่และความผูกพันด้านบรรทัดฐาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรให้ความช่วยเหลือ พฤติกรรมกรคำนึงถึงผู้อื่น พฤติกรรมความอดทนอดกลั้น พฤติกรรมด้านการให้ความร่วมมือและพฤติกรรมด้านความสำนึกในหน้าที่

3.3 เกณฑ์การให้คะแนน

ในแต่ละระดับความคิดเห็นในแบบสอบถาม ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง เมื่อเห็นข้อความในประโยคทั้งหมดตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงมากที่สุด ในเชิงบวกให้ 5 คะแนน และในเชิงลบให้ 1 คะแนน

เห็นด้วย หมายถึง เมื่อเห็นข้อความในประโยคทั้งหมดตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงเป็นส่วนมาก ในเชิงบวกให้ 4 คะแนน และในเชิงลบให้ 2 คะแนน

ไม่แน่ใจ หมายถึง เมื่อเห็นข้อความในประโยคทั้งหมดตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงปานกลาง ในเชิงบวก และในเชิงลบให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย หมายถึง เมื่อเห็นข้อความในประโยคทั้งหมดตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงเพียงเล็กน้อย ในเชิงบวกให้ 2 คะแนน และในเชิงลบให้ 4 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง เมื่อเห็นข้อความในประโยคทั้งหมดตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงน้อยที่สุด ในเชิงบวกให้ 1 คะแนน และในเชิงลบให้ 5 คะแนน

3.4 การแปลผลคะแนน

ผู้วิจัยได้จัดแบ่งระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ระดับบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในองค์กร ระดับความผูกพันต่อองค์กร และระดับพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร เป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การแบ่งระดับ จากการคำนวณค่าอันตรภาคชั้น (Class Interval) (วิชิต : 2550) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าอันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น (ระดับ)}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ระดับชั้น	แสดงความคิดเห็น
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด
1.81 – 2.60	น้อย
2.61 – 3.42	ปานกลาง
3.43 – 4.20	มาก
4.21 – 5.00	มากที่สุด

3.5 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการตรวจสอบดัชนีความเที่ยงตรง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) (วิชิต : 2550) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สูตรการคำนวณดังแสดงในสมการ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ IOC คือ ดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

R คือ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่า IOC ที่ได้ มีความหมายดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยถือเกณฑ์ว่าแบบวัดที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 เป็นแบบวัดที่ใช้ได้

3. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไข/ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับพนักงาน จำนวน 30 ชุด

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิธีหาค่า t-test ซึ่งข้อที่สามารถนำมาใช้เก็บข้อมูลได้จะต้องมีค่า ALPHA มากกว่า 1.75

6. นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach

7. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 251 คน

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 251 คน ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บคืนจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ลงรหัสข้อมูล
3. นำผลการวิเคราะห์มาสรุปและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษานำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปโดยมีการวิเคราะห์ผลการศึกษาดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) เพื่อแสดงข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและเสนอเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ ใช้สูตรการคำนวณ ร้อยละ คือ
$$\frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 100}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดตามสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) มีสูตรในการคำนวณ

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 X แทน คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4. การทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์สมการถดถอยชนิดตัวแปรหลายตัว (Multiple Regression Analysis) สมการถดถอยเชิงซ้อนในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงสามารถเขียนได้ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา : 2545)

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + e_i \quad ; i=1,2, \dots, N$$

เมื่อ X แทน ตัวแปรอิสระ
 Y แทน ตัวแปรตาม
 β_0 แทน ค่าคงที่ของสมการถดถอย
 e แทน ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากตัวอย่าง
ระหว่างค่าจริง Y และ ค่าที่ได้จากสมการ \hat{Y}
 β_1 แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ